

การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้
สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง*

INTEGRATING THE PRINCIPLES OF APARIHANIYADHAMMA FOR PROMOTING POLITICAL
PARTICIPATION OF THE PEOPLE. IN EXERCISING THE RIGHT TO ELECT ADMINISTRATORS AND
MEMBERS OF THE MUEANG YAO SUB-DISTRICT
MUNICIPALITY COUNCIL AT HANGCHAT DISTRICT IN LAMPANG PROVINCE

พระอธิการณพิทย์ ธีรวัโร, ยุทธนา ประณีต, พระครูศรีปวรบัณฑิต (บวรวิทย์ आयुมน)

Phraathikarnnoppawit Teerawaro, Yuttana Praneet, Phrakrusripavarabandit (Bowronwit Aryumun)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: noppawit_a@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า आयुมีผลต่อความคิดเห็น ในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนไม่มีผล 3) การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า (1) ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน (2) ตั้งระเบียบการประชุมที่ชัดเจน (3) ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (4) เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง (5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยไม่แบ่งแยกเพศ (6) เคารพสถานที่เลือกตั้ง (7) เลือกผู้นำที่มีคุณธรรม

คำสำคัญ: การบูรณาการ;หลักอปริหานิยธรรม; การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน; การใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล

Abstract

The objectives of this study are: 1) to examine the level of political participation among the public in exercising their voting rights for the election of local executives and council members in Mueang Yao Subdistrict, Hang Chat District, Lampang Province; 2) to compare public opinions on political participation in voting rights, classified by personal factors; and 3) to integrate the principles of Aparihaniyadhamma to promote political participation.

The findings of the research are as follows: 1) The level of political participation in exercising voting rights for local executives and council members in Mueang Yao Subdistrict was found to be high; 2) The comparison of opinions revealed that age had an impact on opinions, while gender, education level, occupation, and monthly income had no significant effect; and 3) The integration of the Aparihaniyadhamma principles to enhance political participation revealed the following recommendations: 1) organizing public forums for dialogue, 2) establishing clear meeting regulations, 3) strict adherence to the law, 4) respect for differing opinions, 5) promoting inclusive participation regardless of gender, 6) respecting the sanctity of polling stations, and 7) electing morally upright leaders.

Keywords : Integrating; Aparihaniyadhamma; Political Participation of The People; Exercising the Right to Vote for Municipal Executives and Council Members

บทนำ

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการปกครองและการพัฒนาในประเทศ โดยเป็นการแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่มีส่วนในการเลือกตัวแทนที่เข้ามาบริหารประเทศ และเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างความรับผิดชอบในสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่การเลือกตัวแทนแต่ยังช่วยในการตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหารทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (บุญเสริม นาคสาร, 2548) การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มพลังให้ประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้รับความสนใจในหลายประเทศ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การประชุมชุมชนหรือการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในระดับท้องถิ่น (Pateman, 1970) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบอบประชาธิปไตย และสามารถป้องกันการปกครองที่ไม่โปร่งใสและการทุจริต (Putnam, 2000)

ในประเทศไทย การกระจายอำนาจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมีความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการและกระจายอำนาจทางการเมืองปกครองแก่ประชาชนในพื้นที่ตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (ประกาศกระทรวงมหาดไทย, 2554) ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของเขตเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปางมีเขตการปกครองรวม 15 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 7,591 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567) และมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 6,577 คน ยังคงพบปัญหาที่ประชาชนบางส่วนไม่ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจต่อกระบวนการเลือกตั้ง อันนำไปสู่การขาดความเข้มแข็งในระบบการปกครองท้องถิ่นและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบการปกครองประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำปาง, 2567)

การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาการบูรณาการหลักอภินิหารธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญในการสร้างความสามัคคีและการป้องกันความเสื่อมในหมู่คณะเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 2) การใช้สิทธิเลือกตั้ง และ 3) การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยการบูรณาการหลักอภินิหารธรรมเข้ากับการมีส่วนร่วมทั้ง 3 ด้านนี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและธรรมาภิบาลในชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. การบูรณาการหลักอภินิหารธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ซึ่งประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน การทดสอบค่าที (T-Test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน และกลุ่มที่นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 คน

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.60) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.59) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.57) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านเคารพหลักการเจตียหรือสถานที่ (เคารพสถานที่และกฎหมายบ้านเมือง) ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ด้านพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.65) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ จำแนกตามอายุมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน ($F = 3.700$, Sig. = 0.012*) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. การบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำหลักการบริหารนิยธรรม 7 มาบูรณาการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลเมืองยาว สามารถสรุปผลการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การหมั่นประชุมกันเนื่องนิิตย์ ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น ควรมีการจัดประชุมแบบรวมกลุ่มเพื่อปรับแผนอยู่เป็นประจำและการประชุมสำหรับติดตามและตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ
2. การพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม ควรมีการตั้งระเบียบหรือมาตรการของการประชุมที่ชัดเจน การนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนอย่างครบถ้วนเพื่อการตัดสินใจทางการเมืองอย่างเท่าเทียมและโปร่งใส การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุมอย่างชัดเจนเป็นการชี้แจงเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ในการประชุมเพื่อให้รับรู้ได้อย่างทั่วถึงและการประชุมออนไลน์เข้าถึงข้อมูลเพื่อให้มีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น
3. การไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ควรมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและยุติธรรมเป็นเลือกตั้งที่โปร่งใสและยุติธรรมจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติตามกฎหมายและกติกาอย่างเคร่งครัด การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งแก่ประชาชนเป็นการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และการกระทำที่ผิดกฎหมายให้แก่ประชาชน เพื่อป้องกันการทุจริตและลดความขัดแย้งในสังคม การตรวจสอบและเฝ้าระวังการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็นการสนับสนุนการตรวจสอบอย่างเปิดเผยและการเปิดเผยข้อมูลของผู้สมัครช่วยเพิ่มความไว้วางใจในกระบวนการเลือกตั้ง
4. ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ควรมีการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยความเคารพ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่เคารพความคิดเห็นของทุกฝ่ายช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ปรองดองและส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน และการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์โดยไม่กระทบผู้อื่นที่ต้องอาศัยการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
5. การไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่แบ่งแยกเพศเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจทางการเมืองอย่างเท่าเทียม การให้เกียรติทุกเพศอย่างเท่าเทียมกันเป็นการมุ่งเน้นการสร้าง ความเท่าเทียมทางเพศโดยไม่เลือกปฏิบัติ และการสนับสนุนสตรีให้เข้ามามีบทบาทในการทำงานทางการเมืองเพื่อให้สตรีและทุกเพศสามารถใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่
6. ด้านการเคารพหลักการเจตีย์หรือสถานที่สำคัญ ควรให้การเคารพสถานที่ในการเลือกตั้งเป็นการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถานที่ การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของสถานที่เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การเลือกตั้งดำเนินไปอย่างสงบเรียบร้อยและเป็นระเบียบ กระตุ้นความรู้สึภาคภูมิใจในชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ และสุดท้ายการให้ความสำคัญกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการตระหนักถึงหน้าที่ทางการเมือง
7. การให้การอารักขาคุ้มครองแก่ผู้มีศีลธรรม ควรเลือกผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นการมุ่งเน้นการส่งเสริมคนดีมีศีลธรรมให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารท้องถิ่น การยกย่องบุคคลต้นแบบในการทำงานเพื่อสังคมเป็นการให้เกียรติผู้ที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและสามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ การจัดกิจกรรม

ประชาชนพันธุ์ผู้สมัครด้วยผลงานและประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมให้ประชาชนมีการพิจารณาผู้นำจากคุณสมบัติที่เหมาะสมและตัดสินใจเลือกคนดีมีความสามารถมาทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณ (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธมมเมธี (2562) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และอยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง จากงานวิจัยที่สอดคล้องทั้งสองแสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลเมืองยาว ก็มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากในทุกด้าน เช่นเดียวกับงานวิจัยในพื้นที่อื่นๆ ทั้งนี้ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่น และการให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการเลือกตั้ง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จากการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ จำแนกตามอายุ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเรวัตน์ อคฺคทาโร (2563) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี เพศ การศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึง

ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปัญญา สุจิตโต (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จากการศึกษาพบว่า

- 1) ด้านการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น และการประชุมสำหรับติดตามและตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม ควรมีการตั้งระเบียบหรือมาตรการของการประชุมที่ชัดเจน การนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนอย่างครบถ้วนและการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุมอย่างชัดเจน
- 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ควรมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและยุติธรรม การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งแก่ประชาชน การตรวจสอบและเฝ้าระวังการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย และการเปิดเผยข้อมูลของผู้สมัครช่วยเพิ่มความไว้วางใจในกระบวนการเลือกตั้ง
- 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ควรมีการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยความเคารพ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่เคารพความคิดเห็นของทุกฝ่าย และการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์โดยไม่กระทบผู้อื่น
- 5) ด้านการไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่แบ่งแยกเพศ และการสนับสนุนสตรีให้เข้ามามีบทบาทในการทำงานทางการเมือง
- 6) ด้านการเคารพสักการะเจดีย์หรือสถานที่ควรให้การเคารพสถานที่ในการเลือกตั้งเป็นการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถานที่และสุดท้ายการให้ความสำคัญกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 7) ด้านการให้การอารักขาคุ้มครองแก่ผู้มีศีลธรรม ควรมีการเลือกผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม และการยกย่องบุคคลต้นแบบในการทำงานเพื่อสังคมแสดงให้เห็นว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 มีความสำคัญในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินิตย์ ศรีอุบล (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลวังหงส์ จังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ประชาชนควรมีการหมั่นประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง
- 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนด วัน เวลาเริ่มประชุม รักษาเวลาการเลิกประชุมให้ตรงต่อเวลา และประชาชนควรเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันถือมติในที่ประชุมเป็นเอกฉันท์
- 3) ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่สมควรบัญญัติ ประชาชน ไม่ตั้งกฎระเบียบของสังคมที่ขัดต่อกฎหมายและต้องรับฟังมติที่ประชุม
- 4) ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ประชาชนควรรับฟังความคิดเห็นของที่ประชุมและให้เกียรติผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- 5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามี

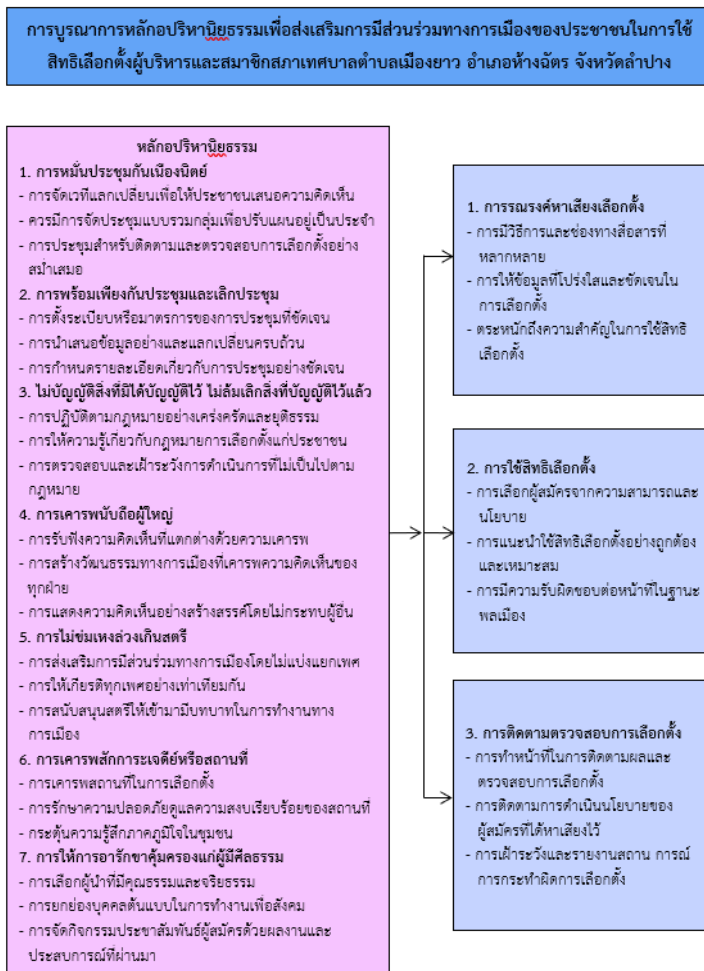
บทบาทในการบริหารงานและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างเสมอภาค 6) ด้านการสักการะเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน ประชาชนควรช่วยกันเคารพรักษาบำรุงดูแลสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชน ไม่ทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือก่อความวุ่นวายในชุมชน 7) ด้านการให้การอารักขาคุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ประธานขณะปฏิบัติงาน ประชาชนควรช่วยกันปกป้องคุ้มครองสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่น และสถานที่สำคัญของชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพรรณ เหมืองเพิ่ม (2567) ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยโรง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยโรง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ 1) ด้านการประชุมกันเนื่องนิติควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม โดยต้องมีความเสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน 2) ด้านความพร้อมเพรียงกันประชุม ควรส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญความพร้อมเพรียงกันในการประชุม รักษาเวลาในการประชุมและไม่ควรประชุมเรื่องอื่นที่ไม่อยู่ในวาระการประชุม 3) ด้านการไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดกับระเบียบเดิม ควรส่งเสริมให้ประชาชนศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย 4) ด้านการให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโสควรส่งเสริมให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุรักษาสติการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย 5) ด้านการให้ความเคารพต่อสุภาพสตรี ควรส่งเสริมการให้เคารพสิทธิเสรีภาพของสุภาพสตรีในการปกครอง และการให้เกียรติซึ่งกันและกันในการแสดงออกทางการเมือง 6) ด้านความเคารพนับถือบูชา ปูชนียสถานทั้งหลาย ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความเคารพและให้ความสำคัญต่อสถานที่จัดกิจกรรมทางการเมือง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประจําหน่วยเลือกตั้งภายในชุมชน และ 7) ด้านอํานวยความสะดวกผู้นำทั้งหลายโดยชอบธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิของตนเองตามกฎหมายในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น และร่วมยินดีกับผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้นำท้องถิ่นด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย สารสุวรรณ (2567) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดอุทัยธานี คือ ด้านความเชื่อ และด้านพฤติกรรม นอกจากนี้ยังประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม 7 มีลักษณะ ดังนี้ 1) ด้านการหมั่นประชุมกันเนื่องนิติ ได้แก่ ประชาชนมีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำ 2) ด้านความพร้อมเพรียงกันประชุม ได้แก่ จะต้องเข้าประชุมพร้อมกันและเลิกประชุมให้พร้อมกัน 3) ร่วมกำหนดกฎเกณฑ์ทางการเมืองไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ได้แก่การกำหนดกฎเกณฑ์ก็ควรพึงกระทำโดยยึดจากหลักการเดิม แต่บางครั้งหลักการเดิมหรือข้อบังคับเดิมอาจล้าสมัยสมควรเปลี่ยนไปแต่ก็ไม่ควรเปลี่ยนไปต่างจากหลักการเดิม 4) ด้านความเคารพต่อประธานและความคิดเห็นของสมาชิกในที่ประชุม ได้แก่ การเคารพประธานและสมาชิกในที่ประชุมถือเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน 5) การให้เกียรติสตรียอมรับความเท่า

เทียมสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ได้แก่ ปัจจุบันสตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมืองเป็นผู้นำทางการเมืองมากขึ้น
6) เคารพหลักการสถานของประเทศชาติบ้านเมือง ได้แก่ เป็นการแสดงเคารพนับถือสิ่งที่ตั้งตามในประเทศชาติ การเคารพสิทธิของกันและกันเป็นสิ่งที่ดี 7) การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาตลอดถึงบรรพชิตในศาสนา ได้แก่ การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาทำให้ประชาชนมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

องค์ความรู้จากการวิจัย

โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยโดยผู้วิจัย พระอธิการนพวิทย์ อีรวโร

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักอภิธานิธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักการบริหารนิยธรรม

1) การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเสนอแนวคิดและข้อเสนอแนะพร้อมทั้งเข้าร่วมการประชุมแบบรวมกลุ่มที่จัดขึ้น

2) การพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการตั้งระเบียบหรือมาตรการของการประชุมที่ชัดเจน

3) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ลบล้างสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายการเลือกตั้งอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม รวมทั้งควรศึกษาและทำความเข้าใจสิทธิ หน้าที่ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง

4) การเคารพนับถือผู้ใหญ่ ประชาชนควรส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่เปิดกว้าง โดยการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยความเคารพการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ละเมิดหรือกระทบสิทธิของผู้อื่น

5) การไม่ชมเชยล่วงเกินสตรี ประชาชนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่แบ่งแยกเพศ พร้อมทั้งให้เกียรติและปฏิบัติต่อทุกเพศอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างความเสมอภาคและความหลากหลายในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

6) การเคารพหลักการเจตีย์หรือสถานที่ ประชาชนควรเคารพสถานที่เลือกตั้งและร่วมกันรักษาความปลอดภัย รวมทั้งดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ดังกล่าว พร้อมกันนี้ควรกระตุ้นความรู้สึกภาคภูมิใจในชุมชน เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเลือกตั้งที่ดีและสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันของประชาชนในพื้นที่

7) การให้การอารักขาคุ้มครองแก่ผู้มีศีลธรรม ประชาชนควรให้ความสำคัญกับการเลือกผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมทั้งยกย่องบุคคลต้นแบบที่ทำงานเพื่อสังคมอย่างจริงจัง และสนับสนุนการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผู้สมัครโดยเน้นผลงานและประสบการณ์ที่ผ่านมา

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

1) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ประชาชนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่โปร่งใสและชัดเจน เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและสิทธิของตนเองอย่างถูกต้องและครบถ้วน โดยข้อมูลเหล่านี้ควรถูกสื่อสารผ่านวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย ทั้งสื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และการจัดกิจกรรมชุมชน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึง

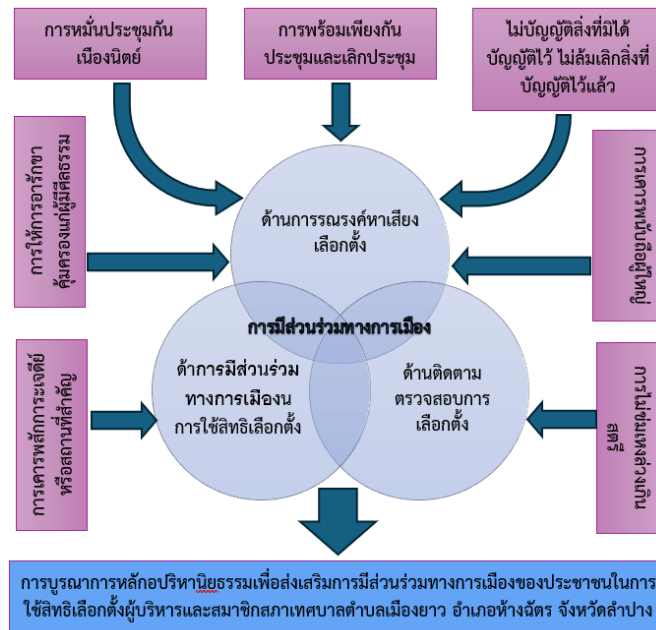
2) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนควรเลือกผู้สมัครโดยพิจารณาจากความสามารถและนโยบายที่เหมาะสม พร้อมทั้งแนะนำและใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในฐานะพลเมือง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

3) ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ประชาชนมีหน้าที่ในการติดตามผลและตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามการดำเนินนโยบายของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งตามที่ได้หาเสียงไว้ พร้อมทั้งเฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์การกระทำผิดกฎหมายหรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในกระบวนการเลือกตั้ง เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและความยุติธรรมในการเลือกตั้ง

2. องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากจากการวิจัย เรื่อง การบูรณาการหลักอปรินิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ในลักษณะแผนภาพที่แสดงแนวทางการบูรณาการหลักอปรินิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยโดยผู้วิจัย พระอธิการณพวิทย์ อีรวโร

จากแผนภาพที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักอปรินิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัยมีดังนี้

การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลเมืองยาวมีความสำคัญอย่างยิ่งผ่านหลักการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการประชุมแบบรวมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสนอแนวคิด ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม หลักการพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลเมืองยาวให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นของการตั้งระเบียบและมาตรการการประชุมที่ชัดเจน

ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายการเลือกตั้งอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การลงทะเบียนไปจนถึงการนับคะแนน เพื่อให้กระบวนการบริสุทธิ์ยุติธรรมและสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่าย

การเคารพนับถือผู้ใหญ่ หลักการเคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการให้ความเคารพต่ออาวุโสเท่านั้น แต่เป็นการขยายความหมายเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่เปิดกว้างในเทศบาลตำบลเมืองยาวโดยเน้นย้ำถึงการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยความเคารพ

การไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี หลักการไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลเมืองยาว โดยเรียกร้องให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่แบ่งแยกเพศ พร้อมทั้งการให้เกียรติและปฏิบัติต่อทุกเพศอย่างเท่าเทียมกันในทุกมิติ

การเคารพหลักการเจตียหรือสถานที่สำคัญ ประชาชนควรเคารพสถานที่เลือกตั้งและร่วมกันรักษาความปลอดภัย รวมถึงดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้การกระตุ้นความรู้สึกภาคภูมิใจในชุมชนยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย ส่งเสริมบรรยากาศการเลือกตั้งที่ดี

การให้การอารักขาคุ้มครองแก่ผู้มีศีลธรรม การเน้นให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการเลือกผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นรากฐานของการบริหารงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ควบคู่ไปกับการยกย่องบุคคลต้นแบบที่ทำงานเพื่อสังคมอย่างจริงจัง

ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การที่ประชาชนจะตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างมีคุณภาพนั้น เริ่มต้นจากการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่โปร่งใสและชัดเจนอย่างครบถ้วน เพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าใจขั้นตอนและสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้อง

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนควรเลือกผู้สมัครโดยพิจารณาจากความสามารถและนโยบายที่เหมาะสม ซึ่งสะท้อนถึงการตัดสินใจอย่างรอบคอบและเป็นเหตุเป็นผลไม่ใช่เพียงแค่อารมณ์หรือกระแส นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงการแนะนำและใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ประชาชนมีหน้าที่ในการติดตามผลและตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องไม่ใช่แค่เพียงการไปลงคะแนนเสียงแล้วจบไปแต่ยังรวมถึงการติดตามการดำเนินนโยบายของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งตามที่ได้หาเสียงไว้ซึ่งเป็นการตรวจสอบความรับผิดชอบของนักการเมือง

สรุปองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยโดยรวมแล้ว การบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง แสดงให้เห็นว่าหลักการบริหารนิยธรรมเป็นกรอบแนวคิดที่ทรงพลังในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างยั่งยืน การบูรณาการใช้หลักธรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพของการมีส่วนร่วมให้เป็นการมีส่วนร่วมที่รับผิดชอบ โปร่งใส และ

สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและนำไปสู่การบริหารจัดการชุมชนที่ดีขึ้นในเทศบาลตำบลเมืองยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เทศบาลตำบลเมืองยาวควรจัดทำคู่มือประชาชน ที่เข้าใจง่ายและครอบคลุมทุกด้านเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น สิทธิ หน้าที่ ขั้นตอนการเลือกตั้ง และข้อมูลผู้สมัครที่สามารถตรวจสอบได้พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อหลายช่องทาง ทั้งเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย หอกระจายข่าว และกิจกรรมชุมชน เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและเท่าเทียม

2) เทศบาลควรจัดตั้ง เวทีสาธารณะ เช่น เวทีดีเบต หรือเวทีประชาคม เพื่อให้ผู้สมัครและประชาชนสามารถพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และซักถามนโยบายได้อย่างโปร่งใสและจริงจัง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้ประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3) เทศบาลควรสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายภาคประชาชน โดยการส่งเสริมการอบรมแกนนำชุมชน อาสาสมัครและเยาวชน ให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง และช่วยเผยแพร่ข้อมูลการเลือกตั้งอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชนในการณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งจะช่วยให้กระบวนการนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกลาง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) เทศบาลควรจัดทำคู่มือประชาชน ที่มีเนื้อหากระชับและเข้าใจง่ายรวมถึงข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น สิทธิและหน้าที่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ขั้นตอนการเลือกตั้ง และข้อมูลผู้สมัคร โดยการเผยแพร่ผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊กเทศบาล หอกระจายข่าว และกิจกรรมลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

2) เทศบาลควรจัดกิจกรรม เวทีสาธารณะ เช่น เวทีดีเบต เวทีถาม-ตอบ หรือเวทีประชาคมในทุกเขตอย่างน้อยหนึ่งครั้งก่อนวันเลือกตั้งโดยร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนหรือโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครและกระบวนการเลือกตั้ง นอกจากนี้ควรจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถส่งคำถามหรือความคิดเห็นล่วงหน้าทำให้การแลกเปลี่ยนเป็นไปอย่างรอบด้านและสร้างสรรค์

3) เทศบาลควรอบรมแกนนำชุมชน อาสาสมัคร และเยาวชนให้เป็น "ทูตเลือกตั้ง" ประจำชุมชนซึ่งจะมีหน้าที่ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้งและกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเดินรณรงค์ การผลิตสื่ออินโฟกราฟิก และการจัดกิจกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นกลาง

4) เทศบาลควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการติดตามผลการเลือกตั้ง เช่น การจัดทำแอปพลิเคชัน หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ สำหรับการติดตามข้อมูลและการรายงานผลการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างโปร่งใสและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

2) ควรศึกษาการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมตามหลักประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

3) ควรศึกษาหลักพุทธธรรมอื่นที่สามารถนำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

เอกสารอ้างอิง

- กนกพรรณ เหมืองเพิ่ม. (2567). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยโรง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญเสริม นาคสาร. (2548). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ผลในทางปฏิบัติเมื่อครบรอบหกปีของการปฏิรูปการเมือง. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, 6(17), 136-158.
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย. (2554). จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นเทศบาลตำบลเมืองยาว. ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 128).
- พรชัย สารสุวรรณ. (2567). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี (ดุขนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปัญญา สุจิตโต. (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเรวัฒน์ อคคทาโร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณโณ. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอกะปงบุรี จังหวัดหนองบัวลำภู* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วินิตย์ ศรีอุบล. (2564). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเชิงพุทธของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังหงส์ อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำปาง. (2567). *ผลการนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง*. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.ect.go.th/th/lampang/main>
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2567). *สถิติจำนวนประชากรพื้นที่จังหวัดลำปาง อำเภอห้างฉัตร ตำบลเมืองยาว*. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2567, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/>
- Pateman, C. (1970). *Participation and Democratic Theory*. Cambridge University Press.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.